

Opcijski protokol h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju

Sprejet na Generalni skupščini Združenih narodov 18. decembra 2002 z resolucijo št. A/RES/57/199, objavljen v Uradnem listu RS – Mednarodne pogodbe št. 20/06

PREAMBULA

Države pogodbenice tega protokola

ponovno potrjujejo, da so mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja prepovedane in pomenijo resno kršenje človekovih pravic,

so prepričane, da so potrebni nadaljnji ukrepi, da bi lahko uresničili cilje Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (v nadaljevanju: konvencija) in okrepili varstvo oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja,

se sklicujejo na 2. in 16. člen konvencije, ki zavezujeja vse države pogodbenice, da učinkovito ukrepajo, da bi preprečile mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja na katerem koli ozemlju pod njihovo jurisdikcijo,

ugotavljajo, da so predvsem države odgovorne za izvajanje teh dveh členov, da je skupna odgovornost vseh držav okrepiti varstvo oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, in v celoti spoštovati njihove človekove pravice, in da mednarodni organi izvajanja dopolnjujejo in krepijo državne ukrepe,

se sklicujejo na to, da sta za učinkovito preprečevanje mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja potrebni izobraževanje in povezovanje zakonodajnih, upravnih, sodnih in drugih ukrepov,

se sklicujejo na to, da so na Svetovni konferenci o človekovih pravicah odločno izjavile, da je treba prizadevanja za odpravo mučenja usmeriti predvsem na preprečevanje, in pozvale k sprejetju opcijskega protokola h konvenciji, ki naj bi vzpostavil preventivni sistem rednih obiskov na krajih odvzema prostosti,

so prepričane, da se lahko varstvo oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja okrepi z nesodnimi preventivnimi sredstvi, ki temeljijo na rednih obiskih na krajih odvzema prostosti,

in so se dogovorile:

I. DEL

Splošna načela

1. člen

Namen tega protokola je vzpostaviti sistem rednih obiskov neodvisnih mednarodnih in državnih organov na krajih, kjer je ljudem odvzeta prostost, da bi preprečili mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja.

2. člen

1. Ustanovi se Pododbor za preprečevanje mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja Odbora proti mučenju (v nadaljevanju: pododbor za preprečevanje), ki opravlja naloge, določene s tem protokolom.

2. Pododbor za preprečevanje opravlja svoje delo v okviru Ustanovne listine Združenih narodov in spoštuje njene cilje in načela ter norme Združenih narodov glede ravnanja z ljudmi, ki jim je bila odvzeta prostost.

3. Pododbor za preprečevanje spoštuje tudi načela zaupnosti, nepristranskosti, nerazlikovanja, univerzalnosti in objektivnosti.

4. Pododbor za preprečevanje in države pogodbenice sodelujejo pri izvajanju tega protokola.

3. člen

Vsaka država pogodbenica na državni ravni ustanovi, določi ali vzdržuje enega ali več organov za obiskovanje zaradi preprečevanja mučenja in drugega okrutnega, nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (v nadaljevanju: državni preventivni mehanizem).

4. člen

1. Vsaka država pogodbenica v skladu s tem protokolom dovoli obiske organov iz 2. in 3. člena na katerem koli kraju, ki je v njeni pristojnosti in pod njenim nadzorom, kjer so ali bi lahko bile osebe, ki jim je bila odvzeta prostost na podlagi odredbe javne oblasti ali na njihovo pobudo ali z njihovo izrecno ali tiho privolitvijo (v nadaljevanju: kraji odvzema prostosti). Namen teh obiskov je, če je potrebno, okrepiti varstvo teh oseb pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja.

2. V tem protokolu pomeni odvzem prostosti vsako obliko pridržanja ali zapor ali namestitvev osebe v javni ali zasebni zavod, ki ga ta oseba po odredbi sodne, upravne ali katere koli druge oblasti ne sme zapustiti po svoji volji.

II. DEL

Pododbor za preprečevanje

5. člen

1. Pododbor za preprečevanje sestavlja 10 članov. Po petdeseti ratifikaciji ali pristopu k temu protokolu se število članov v pododboru za preprečevanje poveča na 25.

2. Člani pododborna so izbrani med osebami, ki imajo visok moralni ugled, morajo imeti poklicne izkušnje na področju pravosodja, zlasti kazenskega prava, upravljanja zaporov ali policijske uprave ali na različnih področjih, povezanih z ravnanjem z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost.

3. Pri sestavi pododborna za preprečevanje se upoštevata pravična geografska zastopanost in zastopanost različnih oblik civilizacij in pravnih sistemov držav pogodbenic.

4. V tej sestavi se upošteva tudi uravnotežena zastopanost spolov na podlagi načel enakosti in nediskriminacije.

5. Vsak član pododborna mora biti državljan druge države.

6. Člani pododborna za preprečevanje opravljajo svoje delo kot posamezniki, morajo biti neodvisni in nepristranski ter morajo biti pododboru na razpolago za učinkovito opravljanje dela.

6. člen

1. Vsaka država pogodbenica lahko v skladu z drugim odstavkom tega člena predlaga največ dva kandidata, ki sta ustrezno usposobljena in izpolnjujeta zahteve iz 5. člena, pri čemer mora predložiti podrobne podatke o njuni usposobljenosti.

2.

(a) Kandidati morajo biti državljani držav pogodbenic tega protokola.

(b) Vsaj eden od obeh kandidatov mora biti državljan države pogodbenice, ki ga je predlagala.

(c) Posamezna država pogodbenica lahko predlaga največ dva svoja državljana.

(d) Preden država pogodbenica predlaga državljan druge države pogodbenice, zaprosi za njeno soglasje in ga pridobi.

3. Generalni sekretar Združenih narodov vsaj pet mesecev pred dnevom sestanka držav pogodbenic, na katerem bodo potekale volitve, pošlje pismo državam pogodbenicam, s katerim jih pozove, naj v treh mesecih predlagajo svoje kandidate. Generalni sekretar nato predloži abecedni seznam vseh predlaganih oseb z navedbo držav pogodbenic, ki so jih predlagale.

7. člen

1. Člani pododborja za preprečevanje se izvolijo po naslednjem postopku:

a) najprej se upošteva izpolnjevanje zahtev in meril iz 5. člena tega protokola;

b) prve volitve potekajo najpozneje šest mesecev po začetku veljavnosti tega protokola;

c) države pogodbenice izvolijo člane pododborja s tajnim glasovanjem;

d) volitve članov pododborja potekajo vsaki dve leti na sestankih držav pogodbenic, ki jih skliče generalni sekretar Združenih narodov. Na sestankih, na katerih je za sklepčnost potrebna navzočnost dveh tretjin držav pogodbenic, so v pododbor izvoljene tiste osebe, ki dobijo največ glasov in absolutno večino glasov predstavnikov držav pogodbenic, ki so navzoči in glasujejo.

2. Če na volitvah dva državljana države pogodbenice dobita dovolj glasov za članstvo v pododboru za preprečevanje, postane član pododborja tisti kandidat, ki dobi več glasov. Če sta državljana dobila enako število glasov, velja naslednji postopek:

a) če je le enega od obeh kandidatov predlagala država pogodbenica, katere državljan je, postane ta kandidat član pododborja za preprečevanje;

b) če je oba kandidata predlagala država pogodbenica, katere državljan sta, poteka ločeno tajno glasovanje, s katerim se odloči, kateri državljan bo član pododborja,

c) če nobenega kandidata ne predlaga država pogodbenica, katere državljan sta, poteka ločeno tajno glasovanje, s katerim se odloči, kateri kandidat bo član pododborja.

8. člen

Če član pododborja umre, odstopi ali zaradi kakršnega koli razloga ne more več opravljati svojih dolžnosti, država pogodbenica, ki je tega člana predlagala, predlaga drugo osebo, ki je ustrezno usposobljena in izpolnjuje zahteve iz 5. člena, ob upoštevanju potrebe po uravnoteženi zastopanosti različnih področij, in bo opravljala delo do naslednjega sestanka držav pogodbenic, če se s tem strinja večina držav pogodbenic. Šteje se, da se države pogodbenice strinjajo, razen če polovica ali več držav pogodbenic odgovori negativno v šestih tednih, potem ko jih je generalni sekretar Združenih narodov obvestil o predlaganem imenovanju.

9. člen

Člani pododbora za preprečevanje so izvoljeni za štiri leta. Enkrat so lahko ponovno izvoljeni, če so ponovni predlagani. Polovici članov, izvoljeni na prvih volitvah, se mandat izteče po dveh letih; imena teh članov neposredno po prvih volitvah z žrebom določi predsedujoči sestanka iz točke d prvega odstavka 7. člena.

10. člen

1. Pododbor za preprečevanje izvoli svoje vodstvo za dve leti. Lahko je ponovno izvoljeno.
2. Pododbor za preprečevanje sprejme svoj poslovnik. Ta med drugim določa, da:
 - a) je za sklepčnost potrebna več kot polovica članov;
 - b) se odločitve pododbora za preprečevanje sprejmejo z večino navzočih članov;
 - c) se pododbor za preprečevanje sestaja brez navzočnosti javnosti.
3. Prvi sestanek pododbora za preprečevanje skliče generalni sekretar Združenih narodov. Po prvem sestanku se pododbor sestaja, kot to določa poslovnik. Pododbor za preprečevanje in odbor proti mučenju zasedata hkrati vsaj enkrat letno.

III. DEL

Naloge in pooblastila pododbora za preprečevanje

11. člen

Pododbor za preprečevanje:

- a) obiskuje kraje iz 4. člena in daje priporočila državam pogodbenicam glede varstva oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja;
- b) v zvezi z državnimi preventivnimi mehanizmi:
 - i) svetuje in pomaga državam pogodbenicam pri njihovi vzpostavitvi, če je potrebno;
 - ii) vzdržuje neposredne, in če je potrebno, zaupne stike z državnimi preventivnimi mehanizmi in jim omogoča usposabljanje in strokovno pomoč, da bi okrepili svoje zmogljivosti;
 - iii) jim svetuje in pomaga pri oceni potreb in sredstev, potrebnih za krepitev varstva oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja;
 - iv) daje priporočila in pripombe državam pogodbenicam, da bi okrepile zmogljivosti, naloge in pooblastila državnih preventivnih mehanizmov za preprečevanje mučenja in drugih oblik okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja;
- c) za preprečevanje mučenja na splošno sodeluje z ustreznimi organi in mehanizmi Združenih narodov in mednarodnimi, regionalnimi in državnimi institucijami ali organizacijami, ki si prizadevajo za okrepitev varstva oseb pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja.

12. člen

Da bi pododboru za preprečevanje omogočili uresničevanje njegovih nalog in pooblastil iz 11. člena, se države pogodbenice zavezujejo, da bodo:

- a) sprejele pododbor za preprečevanje na svojem ozemlju in mu dovolile dostop do krajev odvzema prostosti, kot je opredeljeno v 4. členu tega protokola;
- b) priskrbele pododboru za preprečevanje vse ustrezne informacije, ki bi jih od njih zahteval, da bi lahko ocenil potrebe in ukrepe, ki bi jih bilo treba sprejeti za okrepitev varstva oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja;
- c) spodbujale in omogočale stike med pododborom za preprečevanje in državnimi preventivnimi mehanizmi;
- d) obravnavale priporočila pododbora za preprečevanje in vzpostavile dialog z njim o mogočih ukrepih za izvajanje.

13. člen

1. Pododbor za preprečevanje najprej z žrebom sestavi program rednih obiskov v državah pogodbenicah, da izpolni naloge in pooblastila iz 11. člena.
2. Po posvetovanjih pododbor za preprečevanje uradno obvesti države pogodbenice o svojem programu, tako da se lahko nemudoma dogovorijo o potrebnih praktičnih podrobnostih glede obiskov, ki naj se opravijo.
3. Obiske opravita vsaj dva člana pododbora za preprečevanje. Če je potrebno, člane spremljajo strokovnjaki z dokazanimi strokovnimi izkušnjami in znanjem na področjih, ki jih vključuje ta protokol, in so izbrani s seznama strokovnjakov, pripravljenega na podlagi predlogov držav pogodbenic, Urada visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice in Centra Združenih narodov za mednarodno preprečevanje kriminala. Pri pripravi seznama države pogodbenice predlagajo največ pet nacionalnih strokovnjakov. Država pogodbenica lahko nasprotuje, da je posamezen strokovnjak navzoč pri obisku, nato pododbor za preprečevanje predlaga drugega strokovnjaka.
4. Če se pododboru za preprečevanje zdi primerno, lahko po rednem obisku predlaga še kratek dopolnilni obisk.

14. člen

1. Da bi pododboru za preprečevanje omogočili izpolnjevanje nalog in pooblastil, se države pogodbenice tega protokola zavezujejo, da mu bodo zagotovile:
 - a) neomejen dostop do vseh informacij o številu oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, na krajih odvzema prostosti, kot je opredeljeno v 4. členu, in o številu krajev in njihovih lokacijah;
 - b) neomejen dostop do vseh informacij o ravnanju s temi osebami in njihovimi pogoji odvzema prostosti;
 - c) neomejen dostop do vseh krajev odvzema prostosti ter njihovih objektov in opreme ob upoštevanju drugega odstavka;
 - d) možnost zaupnih pogovorov z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, brez prič, osebno ali s prevajalcem, če je potrebno, in s katero koli osebo, za katero pododbor za preprečevanje meni, da lahko priskrbi ustrezne informacije;
 - e) svobodno izbiro krajev, ki jih želi obiskati, in oseb, s katerimi želi govoriti.
2. Obisku določenega kraja odvzema prostosti se lahko nasprotuje le iz nujnih in tehtnih razlogov zaradi državne obrambe, javne varnosti, naravne nesreče ali hudega nereda na kraju, ki naj bi ga obiskali, in ki trenutno preprečujejo izvedbo takega obiska. Država pogodbenica se ne sme sklicevati na obstoj razglašenega izrednega stanja kot na razlog za nasprotovanje obisku.

15. člen

Nobena oblast ali uradna oseba ne sme odrediti, uporabiti, dovoliti ali dopustiti kakršne koli sankcije proti nobeni osebi ali organizaciji, ker je pododboru ali njegovim delegatom dala resnične ali neresnične informacije, in nobene osebe ali organizacije se zaradi tega ne sme kako drugače oškodovati.

16. člen

1. Pododbor za preprečevanje svoja priporočila in pripombe zaupno sporoči državi pogodbenici, in če je potrebno, državnemu preventivnemu mehanizmu.
2. Pododbor za preprečevanje objavi svoje poročilo z morebitnimi pripombami prizadete države pogodbenice, kadar to zahteva. Če država pogodbenica objavi del poročila, lahko pododbor za preprečevanje objavi poročilo v celoti ali delno. Osebni podatki pa se ne smejo objaviti brez izrecne privolitve prizadete osebe.
3. Pododbor za preprečevanje mora Odboru za mučenje predložiti javno letno poročilo o svojih dejavnostih.
4. Če država pogodbenica v skladu z 12. in 14. členom zavrne svoje sodelovanje s pododborom za preprečevanje ali ukrepanje, ki bi glede na priporočila pododbora izboljšalo stanje, lahko Odbor proti mučenju na prošnjo pododbora za preprečevanje z večino svojih članov odloči, da bo dal javno izjavo o zadevi ali objavil poročilo pododbora, potem ko je imela država pogodbenica možnost predstaviti svoja stališča.

IV. DEL

Državni preventivni mehanizmi

17. člen

Vsaka država pogodbenica najpozneje leto po začetku veljavnosti tega protokola, njegovi ratifikaciji ali pristopu k njemu vzpostavi, določi ali ustanovi enega ali več neodvisnih državnih preventivnih mehanizmov za preprečevanje mučenja. Mehanizmi, ki so jih vzpostavile decentralizirane enote, se lahko za namene tega protokola določijo za državne preventivne mehanizme, če so v skladu z njegovimi določbami.

18. člen

1. Države pogodbenice zagotavljajo neodvisnost delovanja državnih preventivnih mehanizmov in neodvisnost njihovega osebja.
2. Države pogodbenice ukrenejo vse potrebno, da zagotovijo, da so strokovnjaki državnega preventivnega mehanizma ustrezno usposobljeni in imajo strokovno znanje. Prizadevajo si za uravnoteženo zastopanost spolov in ustrezno zastopanost etničnih skupin in manjšin v državi.
3. Države pogodbenice se zavezujejo, da bodo dale na voljo potrebna sredstva za delovanje državnih preventivnih mehanizmov.
4. Pri vzpostavitvi državnih preventivnih mehanizmov države pogodbenice ustrezno upoštevajo načela glede statusa in delovanja nacionalnih institucij za spodbujanje in varstvo človekovih pravic.

19. člen

Državni preventivni mehanizmi imajo vsaj naslednja pooblastila, da:

- a) na krajih odvzema prostosti, kot so opredeljeni v 4. členu, redno preverjajo ravnanje z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, da bi okrepili njihovo varstvo pred mučenjem, in

drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja, če je potrebno;

b) ob upoštevanju ustreznih norm Združenih narodov dajejo priporočila ustreznim organom, da bi izboljšali razmere in ravnanje z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, in preprečili mučenje in druge oblike okrutnega, nečloveškega, poniževalnega ravnanja ali kaznovanja;

c) predložijo predloge in pripombe k veljavnim ali predlaganim zakonom.

20. člen

Da bi državni preventivni mehanizmi lahko izpolnili svoje naloge in pooblastila, se države pogodbenice tega protokola zavezujejo, da jim bodo zagotovile:

a) dostop do vseh informacij o številu oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, na krajih odvzema prostosti, kot so opredeljeni v 4. členu, in o številu krajev in njihovi lokaciji;

b) dostop do vseh informacij o ravnanju s temi osebami in njihovih pogojih odvzema prostosti;

c) dostop do vseh krajev odvzema prostosti ter njihovih objektov in opreme;

d) možnost zaupnih pogovorov z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, brez prič, osebno ali s prevajalcem, če se zdi potrebno, in s katero koli osebo, za katero državni preventivni mehanizem meni, da lahko priskrbi ustrezne informacije;

e) svobodno izbiro krajev, ki jih želijo obiskati, in oseb, s katerimi želijo govoriti;

f) pravico do stikov s pododborom za preprečevanje, pošiljanja informacij pododboru in do srečanj z njim.

21. člen

1. Nobena oblast ali uradna oseba ne sme odrediti, uporabiti, dovoliti ali dopustiti kakršne koli sankcije proti nobeni osebi ali organizaciji, ker je državnemu preventivnemu mehanizmu dala resnične ali neresnične informacije, in nobene osebe ali organizacije se zaradi tega ne sme kako drugače oškodovati.

2. Zaupne informacije, ki jih zbere državni preventivni mehanizem, so zavarovane kot take. Osebni podatki pa se ne smejo objaviti brez izrecne privolitve prizadete osebe.

22. člen

Pristojni organi prizadete države pogodbenice obravnavajo priporočila državnega preventivnega mehanizma in z njim vzpostavijo dialog o mogočih ukrepih za izvajanje.

23. člen

Države pogodbenice tega protokola se zavezujejo, da bodo objavile in razširjale letna poročila državnih preventivnih organov.

V. DEL

Izjava

24. člen

1. Ob ratifikaciji lahko države pogodbenice izjavijo, da bodo odložile izpolnjevanje svojih obveznosti iz III. ali IV. dela tega protokola.

2. Odložitev obveznosti velja največ tri leta. Odbor proti mučenju lahko podaljša to obdobje za dodatni dve leti ob utemeljenih navedbah države pogodbenice in po posvetovanjih s pododborom za preprečevanje.

VI. DEL

Finančne določbe

25. člen

1. Stroške pododbora za preprečevanje, ki nastanejo pri izvajanju tega protokola, krijejo Združeni narodi.

2. Generalni sekretar Združenih narodov zagotovi ustrezno osebje in prostore za učinkovito opravljanje nalog pododbora za preprečevanje po tem protokolu.

26. člen

1. V skladu z ustreznimi postopki Generalne skupščine se ustanovi poseben sklad, za pomoč pri financiranju izvajanja priporočil, ki jih je pododbor za preprečevanje dal po obisku v državi pogodbenici, in za izobraževalne programe državnih preventivnih mehanizmov, ki ga je treba upravljati v skladu s finančnimi predpisi in pravili Združenih narodov.

2. Poseben sklad se lahko financira s prostovoljnimi prispevki vlad, medvladnih in nevladnih organizacij in drugih zasebnih ali javnih subjektov.

VII. DEL

Končne določbe

27. člen

1. Protokol je na voljo za podpis vsem državam, ki so podpisale konvencijo.

2. Protokol lahko ratificira vsaka država, ki je ratificirala konvencijo ali k njej pristopila. Listine o ratifikaciji se deponirajo pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

3. Protokol je na voljo za pristop vsem državam, ki so ratificirale konvencijo ali k njej pristopile.

4. Pristop se opravi z deponiranjem listine o pristopu pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

5. Generalni sekretar Združenih narodov o deponiranju vsake listine o ratifikaciji ali pristopu obvesti vse države, ki so podpisale ta protokol ali k njemu pristopile.

28. člen

1. Protokol začne veljati trideseti dan po dnevu, ko se pri generalnem sekretarju Združenih narodov deponira dvajseta listina o ratifikaciji ali pristopu.

2. Za vsako državo, ki ratificira protokol ali k njemu pristopi po deponiranju dvajsete listine o ratifikaciji ali pristopu pri generalnem sekretarju Združenih narodov, začne protokol veljati trideseti dan po dnevu deponiranja njene listine o ratifikaciji ali pristopu.

29. člen

Določbe tega protokola veljajo za vse dele zveznih držav brez omejitev ali izjem.

30. člen

K temu protokolu niso dopustni pridržki.

31. člen

Določbe tega protokola ne vplivajo na obveznosti držav pogodbenic po regionalnih konvencijah, ki uvajajo sistem obiskov na krajih odvzema prostosti. Pododbor za preprečevanje in organi, ustanovljeni na podlagi takih regionalnih konvencij, pa se spodbujajo k posvetovanju in sodelovanju, da bi se izognili podvajanju in učinkovito podpirali cilje tega protokola.

32. člen

Določbe tega protokola ne vplivajo na obveznosti držav pogodbenic štirih Ženevskih konvencij z dne 12. avgusta 1949 in dopolnilnih protokolov k Ženevskim konvencijam z dne 8. junija 1977, niti na možnost katere koli države pogodbenice, da pooblasti Mednarodni odbor Rdečega križa, da obišče kraje odvzema prostosti v razmerah, ki jih ne zajema mednarodno humanitarno pravo.

33. člen

1. Vsaka država pogodbenica lahko kadar koli odpove ta protokol s pisnim uradnim obvestilom, naslovljenim na generalnega sekretarja Združenih narodov, ki obvesti druge države pogodbenice tega protokola in konvencije. Odpoved začne veljati eno leto po dnevu, ko generalni sekretar prejme uradno obvestilo.

2. Odpoved države pogodbenice ne odvezuje obveznosti po tem protokolu glede katerega koli dejanja ali razmer, ki lahko nastanejo pred dnevom, ko začne odpoved veljati, ali ukrepov, za katere se je pododbor za preprečevanje odločil ali se lahko odloči, da jih sprejme glede te države pogodbenice; odpoved prav tako na noben način ne vpliva na nadaljnje obravnavanje katere koli zadeve, ki je pri pododboru za preprečevanje že v obravnavi pred dnevom, ko začne veljati odpoved.

3. Po datumu, ko začne veljati odpoved države pogodbenice, pododbor za preprečevanje ne začne obravnavati nobene nove zadeve, povezane s to državo.

34. člen

1. Vsaka država pogodbenica tega protokola lahko predlaga spremembo in jo predloži generalnemu sekretarju Združenih narodov. Generalni sekretar sporoči predlagano spremembo državam pogodbenicam tega protokola in jih zaprosi, da ga obvestijo, ali se strinjajo s konferenco držav pogodbenic zaradi obravnavanja in glasovanja o predlogu. Če se v štirih mesecih od dneva tega sporočila vsaj tretjina držav pogodbenic strinja s to konferenco, generalni sekretar skliče konferenco pod pokroviteljstvom Združenih narodov. Generalni sekretar Združenih narodov pošlje vsem državam pogodbenicam v sprejetje vsako spremembo, ki jo z dvotretjinsko večino sprejmejo države pogodbenice, ki so navzoče in glasujejo na konferenci.

2. Sprememba, sprejeta v skladu s prvim odstavkom tega člena, začne veljati, ko jo sprejmejo države pogodbenice tega protokola z dvotretjinsko večino v skladu z njihovimi ustavnimi postopki.

3. Ko začnejo spremembe veljati, so zavezujoče za vse tiste države pogodbenice, ki so jih sprejele, za druge države pogodbenice pa še naprej veljajo določbe tega protokola in katera koli prejšnja sprememba, ki so jo sprejele.

35. člen

Člani pododbora za preprečevanje in državnih preventivnih mehanizmov uživajo take privilegije in imunitete, ki so potrebni za neodvisno izvajanje njihovih nalog. Člani pododbora za preprečevanje uživajo privilegije in imunitete iz 22. člena Konvencije Združenih narodov o privilegijih in imunitetah z dne 13. februarja 1946 ob upoštevanju določb 23. člena te konvencije.

36. člen

Člani pododbora za preprečevanje ob obisku v državi pogodbenici uživajo privilegije in imunitete, ne da bi posegali v določbe in namene tega protokola, in sicer:

- (a) spoštujejo zakone in predpise države, ki jo obiščejo;
- (b) se vzdržijo katerega koli ukrepa ali dejavnosti, ki ni v skladu z nepristransko in mednarodno naravo njihovih nalog.

37. člen

1. Ta protokol, katerega besedilo v angleškem, arabskem, francoskem, kitajskem, ruskem in španskem besedilu je enako verodostojno, se deponira pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

2. Generalni sekretar Združenih narodov pošlje overjene kopije tega protokola vsem državam.